

Jedinstven izum Novosađanina Igračkom pomerio granice mehanike

Kada je 1955. godine petogodišnji Novosađanin Veljko Milković, praveći igračke za sebe i drugare, sastavio jednostavnu spravu prostom kombinacijom klatna i poluge, ni na kraj pameti mu nije bilo da će pola veka kasnije taj patent pomeriti granice u teoriji mehanike. Jednostavno klatno, zakačeno na deo dvokrake poluge, koje se zaljulja i pokreće čekić na polugi da udara, proizvodeći znatno veću energiju od uložene u ljujanje klatna, danas predstavlja temu za ozbiljne naučne debate širom sveta.

Aleksandar Savanović

- U mehanici vladaju jasna pravila i smatra se da je to zaokružena nauka gde se ne može otkriti ništa novo. Ali, dvostepeni mehanički oscilator, po mišljenju mnogih stručnjaka, upravo jeste novina u svetu mehanike. Osim toga, postoji dogma u nauci da se uložena energija može samo gubiti, a ne dobiti i da se od gravitacije ne može profitirati. Međutim, dvostepeni oscilator proizvodi daleko veću energiju od uložene - kaže Veljko Milković, pronalazač i član Akademije izumitelja. Dvostepeni mehanički oscilator patentiran je 1999. godine, a potom je postao tema brojnih diskusija širom sveta, ali i eksperimenata kako primeniti taj revolucionarni i funkcionalni spoj klatna i poluge. Mnogi domaći i svetski stručnjaci posetili su Milkovića da se uvere u vrednost pronalaska, a poslednji je bio dr Piter Lindeman, direktor istraživačkog odeljenja američke kompanije „Klir teh“, koji je utvrdio da se na kraju poluge proizvodi 12 puta više energije od potrebne za održavanje oscilacije klatna, te se time ovo otkriće svrstava „među najvažnija otkrića u nauci u poslednjih 300 godina“.

- Zahvaljujući internetu, razvila se debata pronalazača i naučnika, ali i katedre uglednih svetskih fakulteta. Mnogi od njih donirali su novac i opremu za dalje istraživanje i unapređenje pronalaska, ali mnogi od njih ne žele da otkrivaju

Milkovićev izum proučavaju na univerzitetima u svetu

Veljko Milković patentirao dvostepeni mehanički oscilator, kombinaciju klatna i poluge, za koji su američki stručnjaci utvrdili da je „među najvažnijim otkrićima u poslednjih 300 godina“

Veljko Milković

identitet. Mogu samo da kažem da su među njima naučnici svetskog glasa, ali i milioneri, što govori da žele primenu izuma u raznim oblastima - ističe Milković, uz objašnjenje da je patent primenjen prilikom izrade ručne pumpe za vodu s klatnom, za koju je dobio zlatnu medalju Novosadskog sajma 2002. godine, a pomoću koje se za sat vremena, uz povremeno njihanje klatna, i to malim prstom, može ispumpati 1.200 litara vode. Na osnovu sugestija ljudi koji uporedo razvijaju ovaj

projekat na raznim krajevima sveta, novi pronalazak može biti primenjen za melioraciju zemljišta, u kamenolomima za drobljenje kamena, kao kompresor, elektrogenerator, za mini elektranu.

- Upotrebom dvostepenog oscilatora smanjila bi se potreba za neobnovljivim izvorima energije u brojnim poslovima za koje bi ova mašina mogla da se koristi. Od svih postojećih mašina i uređaja koje fizički pokreće sam čovek, ovakva mašina može da proizvede najveći koristan rad, u sluča-

Takve poluge nije se setio ni Arhimed

„Reč je o poluzi s klatnom na jednom kraku, mehaničkoj mašini koja radi na način kojeg se ni Arhimed ni bilo ko od mehaničara pre Milkovića nije setio. Dvostepeni oscilator ujedno je najbolja mehanička analogija naizmjenične struje, mora se priznati, bolja od bilo koje Tesline analogije“, zapisao je o Milkovićevom pronalasku prof. dr Velimir Abramović sa „Tajm instituta“ iz Roterdama, i poznati tesnolog. Profesor dr Bratislav Tošić, član Vojvođanske akademije nauka, navodi da Milkovićev izum može naširoko da se primeni kod klipnih pumpi, kompresora ili preda, jer je učešće gravitacionog potencijala u radu dvostepenog oscilatora oko 80 procenata.

ju ručnog pokretanja klatna, s obzirom na to da je fizičko iscrpljivanje čoveka minimalno. Takva mašina bi mogla da se dogradi s još jednim oscilatorom i da se mogućnost njene primene znatno proširi - navodi naš sagovornik. Ovaj izum, smatra Milković, bio bi pravi lek za globalno smanjenje nezaposlenosti. - Pošto funkcioniše uz veoma malu potrošnju energije, svaki čovek u svojoj dokolici uz minimalan napor može da zaraduje - zaključuje Milković.